

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ДИСЦИПЛІНИ**

**«Управління проектами»
(для бакалаврів)**

Київ - 2016

Підготовлено доцентом кафедри публічного адміністрування В.В. Утвенком

Затверджено на засіданні кафедри публічного адміністрування (протокол №2 від 01.09. 2016 р.)

Схвалено Вченою Радою Українсько-Азербайджанського інституту соціальних наук і самоврядування Г.А. Алієва (протокол №2 від 06.10. 2016 р.)

Утвенко В.В. Навчальна програма дисципліни «Управління проектами» (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2016. – 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни «Управління проектами», вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

©Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки значно зросла роль фахівців інноваційного спрямування, які швидко можуть адаптуватися в нових умовах, сприяти соціально-економічним перетворенням в суспільстві. Досвід розвинених передових країн довів, що єдиною ефективною методологією впровадження інновацій є методологія управління проектами. Протягом останніх років управління проектами в розвинених країнах сформувалась як самостійна дисципліна і особлива професійна сфера діяльності в умовах ринкової економіки.

В Україні раніше слово «проект» монополюно використовувалося інженерно-технічними працівниками і пов'язувалося з будівництвом та новими технічними розробками.

Сьогодні ж це поняття використовується багатьма фахівцями: політиками, бізнесменами, економістами, фінансистами, вченими, які формулюють і втілюють у життя наміри із наперед визначеними цілями, вимогами до строків, вартості, ризику та якості очікуваних результатів. Управління проектами дає відчутні результати у всіх сферах життя, чим і можна пояснити зростаючу популярність цієї технології.

Використання методів і засобів управління проектами – вагомий інструмент для досягнення результатів потрібної якості, який економить гроші, час, ресурси, знижує ризик, підвищує надійність. Курс є синтетичним: його вивчення базується на концепціях і поняттях менеджменту, стратегічного управління, маркетингу, фінансового менеджменту, фінансово-економічному аналізі.

«Управління проектами» - одна з дисциплін, що належить до тих, які створюють основну базу знань, необхідну для ефективної підготовки фахівців в галузі управління економікою, а також в сферах державного управління, місцевого самоврядування, державної служби.

Підготовка фахівців державно-управлінського напрямку має на меті дати слухачам теоретичні знання та виробити в них практичні навички опрацьовувати й обґрунтовувати конкретні пропозиції, які стосуються актуальних проблем

управління соціально-економічними процесами в державі.

У зв'язку з цим у програмі вивчення дисципліни «Управління проектами» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр міститься як теоретичний матеріал, так і специфіка застосування отриманих знань та навичок на практиці.

У ході вивчення даної дисципліни студенти знайомляться з теоретико-методологічними засадами, предметом, об'єктом, метою, завданням та функціями дисципліни, розглядають особливості управління проектами в різних сферах життєдіяльності суспільства.

Всебічне опанування даної дисципліни дозволить слухачам **знати:**

- сутність поняття “управління проектами”;
- методичні основи планування проекту;
- особливості виконання проектних дій: теоретичні засади;
- механізми створення організаційної структури для виконання проекту;
- техніко-економічне обґрунтування інвестиційного проекту;
- процеси моніторингу і контролю: управління інтеграцією, змістом, термінами, вартістю проекту;
- контроль за виконанням проекту;
- оцінку ефективності проектної діяльності;
- фінансування проектів;
- організаційні форми управління проектами;
- проектну діяльність як сферу високого ризику;
- особливості управління ресурсами проекту;
- управління якістю проектів;
- управління проектною командою;
- процедури організації проведення конкурентних торгів (тендерів) за проектом.

Отже, програма навчальної дисципліни «Управління проектами» спрямована на те, щоб дати слухачам знання теоретичних основ дисципліни та застосування здобутих знань, умінь та навичок на практиці.

Дисципліна «Управління проектами» викладатиметься з урахуванням найсучасніших інтерактивних методик.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
«УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ»

№п/п	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади дисципліни
1	Теоретичні основи управління проектами
2	Методичні основи планування проекту
3	Виконання проектних дій: теоретичні засади. Створення організаційної структури для виконання проекту.
	Змістовий модуль 2. Практичні механізми управління проектами
4	Техніко-економічне обґрунтування інвестиційного проекту
5	Процеси моніторингу і контролю: управління інтеграцією, змістом, термінами, вартістю проекту
6	Контроль за виконанням проекту
7	Оцінка ефективності проектної діяльності
8	Фінансування проектів
9	Організаційні форми управління проектами
10	Проектна діяльність як сфера високого ризику
11	Управління ресурсами проекту
12	Управління якістю проектів
13	Управління проектною командою
14	Процедури організації проведення конкурентних торгів (тендерів) за проектом
Разом годин: 150	

Зміст

дисципліни

«Управління проектами»

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи управління проектами

Сутність понять “проект”, “проектування”. Проект і специфіка проектної діяльності. Сутність управління проектами. Фази життєвого циклу проекту. Структура і середовище проекту. Учасники проекту.

Література [1-6; 8-16: 20-23]

Тема 2. Методичні основи планування проекту

Місце і функції планування та контролю в управлінні проектами. Види планів. Сучасні тенденції в плануванні проектів. Розробка проектно-кошторисної документації. Управління змінами за проектом.

Література [1-6; 8-16: 20-23]

Тема 3. Виконання проектних дій: теоретичні засади. Створення організаційної структури для виконання проекту.

Проектні дії у життєвому циклі проекту. Сучасні підходи до виконання проектних дій. Управлінські дії, спрямовані на виконання проекту. Загальна послідовність розробки організаційної структури для виконання проекту. Офіс управління проектом (Project Management Office, PMO). Прийняття оптимальних рішень щодо вибору організаційної структури для виконання проекту в умовах невизначеності вихідної інформації.

Література [1-4; 7; 8; 11; 17-19]

Змістовий модуль 2. Практичні механізми управління проектами

Тема 4. Техніко-економічне обґрунтування інвестиційного проекту

Попереднє техніко-економічне обґрунтування інвестиційного проекту. Техніко-економічне обґрунтування інвестиційного проекту. Доінвестиційні дослідження витрат на підготовку інвестиційного проекту. Стратегія підготовки та оцінка

інвестиційного проекту.

Література [1-4; 6; 9-13]

Тема 5. Процеси моніторингу і контролю: управління інтеграцією, змістом, термінами, вартістю проекту

Вимоги до ефективного контролю. Моніторинг інтеграції проекту. Моніторинг і управління роботами проекту. Моніторинг змісту проекту. Моніторинг ходу виконання проекту за термінами і вартістю.

Література [1-4; 7; 8; 11; 17-19]

Тема 6. Контроль за виконанням проекту

Завдання контролю за виконанням проекту. Методи контролю виконання проекту. Звітність у системі контролю. Аналіз показників виконання проекту. Технології оцінки проектної діяльності.

Література [1-4; 6; 9-13]

Тема 7. Оцінка ефективності проектної діяльності

Розрахунок чистої приведеної вартості проекту (NPV). Розрахунок внутрішньої норми дохідності (IRR). Розрахунок періоду окупності інвестицій (PP). Визначення індексу прибутковості (рентабельності PI) та коефіцієнта ефективності інвестицій (ARR). Аналіз альтернативних проектів.

Література [1-4; 6; 9-13]

Тема 8. Фінансування проектів

Поняття схем проектного фінансування. Механізм здійснення проектного фінансування. Форми забезпечення при проектному фінансуванні. Форми повернення коштів при проектному фінансуванні. Перспективи фінансування проектів в Україні.

Література [1-4; 6; 9-13]

Тема 9. Організаційні форми управління проектами

Організаційні основи управління проектами. Загальні принципи побудови організаційної структури проекту. Види організаційних структур в управлінні проектами. Статут проекту.

Література [1-4; 6; 9-13]

Тема 10. Проектна діяльність як сфера високого ризику

Проектні ризики та їх класифікація. Типові ризики проекту. Основні принципи управління проектними ризиками. Загальні положення теорії управління ризиками проекту. Методи аналізу ризиків проекту.

Література [1-4; 6; 9-13]

Тема 11. Управління ресурсами проекту

Процеси управління ресурсами проекту. Основні принципи планування ресурсів проекту. Управління закупівлями ресурсів. Управління постачаннями. Управління запасами.

Література [1-4; 6; 9-13]

Тема 12. Управління якістю проектів

Сутність управління якістю проекту та способи забезпечення його якості. Витрати на забезпечення якості проекту. Методи контролю за якістю проекту. Етапи розробки та впровадження системи управління якістю.

Література [1-4; 6; 9-13]

Тема 13. Управління проектною командою

Психологічні аспекти проект-менеджменту. Управління зацікавленими сторонами. Створення проектної команди. Основні етапи створення проектної команди.

Література [1-4; 6; 9-13]

Тема 14. Процедури організації проведення конкурентних торгів (тендерів) за проектом

Основні положення торгів. Класифікація торгів. Функції учасників торгів. Порядок проведення підрядних торгів.

Література [1-4; 6; 9-13]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи передбачає розвиток навичок самостійного пошуку необхідної інформації, опрацювання та осмислення теоретичного і практичного матеріалу. Вибір теми – довільний.

Контрольна робота виконується на скріплених аркушах паперу формату А4. На титульній сторінці вказуються: назва дисципліни («Управління проектами»); прізвище, ім'я, по батькові студента, домашня адреса; номер групи. Контрольна робота має містити план і список літератури та повинна складатися з вступу, кількох розділів та висновків. На останній сторінці ставиться дата виконання роботи та підпис студента. Роботу необхідно здати в наукову частину в установленний термін.

У ході написання контрольної роботи студент має використовувати вітчизняні та іноземні інформаційні матеріали, самостійно проводити пошук документальної та фактографічної інформації, здійснювати систематизацію та узагальнення даних, виявляти ключові моменти, використовувати електронну пошту та телеконференції, застосовуючи методи пошуку в мережі Інтернет.

До заліку чи іспиту студент допускається, якщо контрольну роботу оцінено позитивно.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Проект і специфіка проектної діяльності.
 2. Проект-менеджмент і його функції.
 3. Фази життєвого циклу проекту.
 4. Методичні основи планування проекту.
 5. Основні процеси планування проектів.
1. Типові помилки при плануванні проектів.
 2. Виконання проектних дій: теоретичні засади.
 3. Створення організаційної структури для виконання проекту.
 4. Практичні механізми управління проектами.

1. Техніко-економічне обґрунтування інвестиційного проекту.
2. Процеси моніторингу і контролю: управління інтеграцією та змістом проекту.
3. Процеси моніторингу і контролю: термінами та вартістю проекту.
4. Контроль за виконанням проекту.
5. Система контролю виконання проекту.
6. Оцінка ефективності проектної діяльності.
7. Показник внутрішньої норми дохідності підприємства.
8. Основи проектного фінансування.
9. Традиційна схема фінансування проектів.
10. Організаційні форми управління проектами.
11. Організаційна структура проекту.
12. Проектна діяльність як сфера високого ризику.
13. Особливості теорії управління проектними ризиками.
14. Управління ресурсами проекту.
15. Матеріально-технічне забезпечення проектів.
16. Управління якістю проектів.
17. Концепція управління якістю проектів.
18. Управління проектною командою.
19. Основні критерії оцінки ефективності діяльності менеджера проекту.
20. Процедури організації проведення конкурентних торгів (тендерів) за проектом.
21. Порядок розробки тендерної документації.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке проект?
2. Розкрийте сутність поняття “управління проектами”
3. Проаналізуйте історію та перспективи розвитку управління проектами.
4. Охарактеризуйте управління проектами як специфічну галузь менеджменту.
5. Висвітліть характерні особливості управління проектами в аграрному виробництві.

6. Розкрийте сутність управління міжнародними проектами.
7. Дайте характеристику проектів економічного та соціального розвитку України.
8. Охарактеризуйте методичні основи управління проектами.
9. У чому полягає функція планування в управлінні проектами?
10. Проаналізуйте особливості контролю в управлінні проектами.
11. Назвіть типові помилки при плануванні проектів.
12. Які існують функціональні обов'язки проектних організацій?
13. Назвіть основні типи проектних фірм.
14. Що таке управління змінами?
15. Яке місце займає фаза «виконання» у життєвому циклі проекту?
16. Опишіть декомпозиційні елементи фази «виконання» в управлінні будівельним проектом.
17. Доведіть доцільність виокремлення двох типів управлінських дій у проектному менеджменті.
18. Опишіть структуру управлінських дій, визначену міжнародною системою знань PMBOK®.
19. Розкрийте зміст управлінських дій, спрямованих на виконання проекту, в частині групи процесів виконання.
20. Як співвідносяться критерії виконання проектних дій – «належне виконання», «продуктивне», «ефективне»?
21. Охарактеризуйте кількісні та якісні змінні у характеристиках проекту залежно від типу його організаційної структури, спираючись на PMBOK®, розділ 2.4.2. «Організаційні структури».
22. Проаналізуйте практичні механізми управління проектами в Україні.
23. Що таке інвестиційний проект?
24. Назвіть головні складові інвестиційного проекту.
25. Що належить до розділу техніко-економічного обґрунтування «Інженерна частина проекту»?
26. Дайте техніко-економічне обґрунтування інвестиційного проекту.

27. Що таке доінвестиційні дослідження витрат на підготовку інвестиційного проекту?
28. Накресліть структурну схему техніко-економічного обґрунтування інвестиційного проекту.
29. Що таке контроль?
30. Розкрийте сутність поняття “метод освоєння обсягу”.
31. Висвітліть характерні особливості збирання інформації про хід виконання проекту?
32. Що таке моніторинг?
33. У чому полягає контроль над предметною областю? Як здійснюється «контроль змін»?
34. Охарактеризуйте загально-інформаційні моделі процесів «підтвердження змісту» і «управління змістом».
35. Які вимоги висуваються до забезпечення інтегрованої системи «вартість/графік»?
36. Яким має бути контроль за виконанням проекту?
37. Що таке метод простого контролю виконання проекту?
38. Розкрийте характерні особливості контролю за змінами проекту.
39. Розкрийте сутність поняття “метод детального контролю” виконання проекту.
40. Назвіть методи аналізу показників виконання проекту.
41. У чому полягає мета та призначення контролю?
42. Висвітліть технології оцінки проектної діяльності.
43. Що таке чиста приведена вартість?
44. Дайте власні рекомендації щодо розв'язання прикладу дохідності.
45. Що таке період окупності інвестицій?
46. Який термін займає період окупності інвестицій в проект?
47. Розрахуйте індекс прибутковості підприємства.
48. Проаналізуйте вплив інфляції на ефективність проектів.
49. Що таке проектне фінансування?

50. Назвіть основні форми забезпечення при проектному фінансуванні.
51. Що таке регрес?
52. Розкрийте сутність поняття “повний регрес”.
53. Що таке фінансування проекту?
54. Назвіть головні джерела фінансування проекту?
55. Що таке організаційна структура проекту?
56. Охарактеризуйте команду проекту.
57. Яку роль виконує менеджер проекту?
58. У чому полягає залежність організаційної структури від характеру взаємин учасників проекту?
59. Назвіть основні види організаційних структур в управлінні проектами.
60. Що таке статут проекту?
61. Що таке проектні ризики?
62. Дайте загальну класифікацію проектним ризикам.
63. Які сфери охоплює діяльність з управління проектними ризиками?
64. Що таке аналіз чутливості?
65. Яким чином можна перевірити стійкість проекту?
66. Які існують інвестиційні ризики проекту?
67. Що таке управління ресурсами?
68. Назвіть основні складові управління ресурсами.
69. Вкажіть основні методи планування ресурсів проекту.
70. Що таке договір постачання?
71. Розкрийте сутність та зміст поняття “договір підряду”.
72. Виділіть основні типи товарних ризиків.
73. Що таке якість?
74. Яким чином здійснюється управління якістю проекту?
75. Розкрийте сутність та зміст поняття “сертифікація”.
76. Що таке сертифікація проекту?
77. Яким чином здійснюється планування якості проекту?

78. Вкажіть графіки контролю якості проекту.
79. Охарактеризуйте риси ефективних проект-менеджерів.
80. Що таке матрична форма?
81. Що таке проектна форма?
82. Яким чином здійснюється управління конфліктами в проектах?
83. У чому полягають труднощі проектних команд?
84. Висвітліть основні стадії життєвого циклу команди проекту.
85. Що таке процедури закупівлі?
86. Розкрийте сутність поняття “конкурс”.
87. Що таке відкритий конкурс?
88. Що таке закритий конкурс?
89. Розкрийте сутність поняття “двоетапний конкурс”.
90. Що таке відкриті торги?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Арчибальд Р.* Управление высокотехнологичными программами и проектами: пер. с англ. / Р. Арчибальд. – М: ДМКПресс, 2002. – 464 с.
2. *Батенко Л. П.* Управление проектами: навч. посібник / Л. П. Батенко, О. А. Загородніх, В. В. Ліщинська. – К.: КНЕУ, 2005. – 231 с.
3. *Богданов В. В.* Управление проектами Project 2003: учеб. курс / В. В. Богданов. – СПб.: Питер, 2004. – 608 с.
4. *Березін О. В.* Управление проектами: навч. посіб. / О. В. Березін, М. Г. Безпарточний. - Суми : Університетська книга, 2014. - 271 с.
5. *Бушуев С.Д.* Креативные технологии управления проектами и программами: монография / С.Д. Бушуев, Н.С. Бушуева, И.А. Бабаев, В.Б. Яковенко и др. – К.: Саммит-Книга, 2010. – 768 с.
6. *Грей К. Ф.* Управление проектами: практическое руководство: пер. с англ. / К. Ф. Грей, Э. У. Ларсон. – М: Дело и Сервис, 2003. – 528 с.

7. *Мартин П.* Управление проектами / П. Мартин, У. Тейт / пер. с англ. – СПб.: Питер, 2006. – 224 с.

8. *Ноздріна Л. В.* Управління проектами: навч. посіб.: теорет. матеріал, метод. вказівки та завдання до викон. лаб. занять і самот. роботи студентів / Лариса Ноздріна, Валентина Ящук, Орест Полотай; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Львів: СПОЛОМ, 2014. - 304 с.

9. *Петренко Н. О.* Управління проектами: навч. посіб. / Н. О. Петренко, Л. О. Кустрич, М. О. Гоменюк. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 244 с.

10. *Тарасюк Г. М.* Управління проектами: навч. посіб. / Г. М. Тарасюк. – К.: Каравела, 2004. – 344 с.

11. *Фесенко Т. Г.* Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. посібник / Т. Г. Фесенко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2012. – 181 с.

12. *Шишмарьова Л. О.* Управління проектами : навч. посіб. / Шишмарьова Л. О. ; Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. - 135 с.

Додаткова

13. *Верба В. А.* Проектний аналіз: підруч. / В. А. Верба, О. А. Загородніх. – К.: КНЕУ, 2000. – 322 с.

14. *Вісящев В. А.* Науково-методичні основи управління проектами: економічний аспект: автореф. дис... д-ра екон. наук: 08.02.03 / Вісящев Володимир Андрійович; Науково-дослідний економічний ін-т Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України. - К., 2003. - 36 с.

15. Навчально-методичний комплекс з курсу "Управління проектами" / упоряд. Н. С. Боклан; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К.: ВПЦ "Київський ун-т", 2001. - 88 с.

16. *Пан Л. В.* Управління проектами: навч.-метод. забезпечення курсу: Для студ. напряму підготовки 0501: Економіка та підприємництво / Л. В. Пан;

Національний ун-т "Києво-Могилянська академія". Кафедра економічної теорії. - К.: Видавничий дім "КМ Академія", 2004. - 140 с.

17. Руководство к своду знаний по управлению проектами (Руководство РМВОК): Американский национальный стандарт ANSI/PMI 99-]001-2010. 4-е изд.– М., США: Project Management Institute, 2010. – 496 с.

18. Руководство по управлению инновационными проектами и программами: [пер. на рус.]; т.1, версия 1.2 / под ред. С.Д. Бушуева. – К.: Наук. світ, 2009. – 173 с.

19. *Ульянченко О. В.* Організаційні структури управління проектами: лекція: [для студ. вищ. навч. закл. екон. спец.] / О. В. Ульянченко, І. В. Гуторова; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. - Х. : [ХНАУ], 2009. - 43 с.

20. *Ульянченко О. В.* Основи управління проектами: лекція : [для студ. вищ. навч. закл. екон. спец.] / О. В. Ульянченко, О. А. Абдулмалікова, В. О. Олійник ; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. - Х.: [ХНАУ], 2009. - 32 с.

21. Управление проектами: справочник для профессионалов / под ред. И. И. Мазура и В. Д. Шапиро. – М.: Высшая школа, 2001. – 875 с.

22. Управління проектами: стан та перспективи: V міжнар. наук.-практ. конф., 16-18 верес. 2009 р.: матеріали конф. / Нац. ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова. - Миколаїв : НУК, 2009. - 189 с.

23. Управління проектами: стан та перспективи: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф., 15-18 верес. 2015 р., м. Миколаїв / Нац. ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова [та ін.]. - Миколаїв: НУК, 2015. - 203 с.